

Motion till riksdagen 2005/06:K417

av **Agne Hansson och Johan Linander (c)**

Kalmar län och Skåne län som pilotlän för avreglerade frizoner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Kalmar län och Skåne län som pilotlän för en reformprocess för minskad detaljreglering och centralstyrning.

Motivering

Centralstyrning och detaljreglering är i ständigt tilltagande. Det finns ett otal regler som enskilda har att rätta sig efter. Vardagen och fritiden är styrd snart in i minsta detalj för var och en. Företagen och inte minst småföretagen drunknar i den byråkrati och uppgiftsskyldighet som åläggs dem. Skolorna är hårt reglerade. Kommuner och landsting detaljstyrts genom centrala direktiv och villkorade bidrag från staten.

Maxtaxan på dagis där familjerna inte fritt får välja barntillsyn, blankett-raseriet för lantbruket i EU-byråkratin, centrala bidragsregler som förhindrar gymnasieelevers fria val av skola och utbildningsprofil, bibliotekslagen, mark- och planregler och andra regler som styr bostadsmarknaden in i minsta detalj, centralstyrningen på arbetsmarknaden, stopplagar inom sjukvården, statlig revisionsfond som kostar småföretagen 2 miljarder om året, centrala föreskrifter hit och centrala föreskrifter dit. Det är dags för en genomgripande reformprocess som minskar byråkratin, tar bort detaljregleringar och minskar centralstyrningen.

Att ge förutsättningar för att skapa tillväxt är viktigt. Det skapas bäst genom lokala initiativ, genom enskilda människors initiativkraft och engagemang. Det skapas bäst genom fria människor i samverkan. Tillväxt kan inte dikteras fram uppifrån.

Vi är i Sverige nu inne på en avsmalnande väg där tillväxten ska tvingas fram ovanifrån, genom statliga dekret, regleringar och specialdestinerade bidrag. Det är olyckligt. Vi borde i stället släppa fram den lokala potential

Fel! Okänt namn på

som finns för att få fram nya företag och tillväxt. De företag, idéer och innovationer som vi ser dyka upp runtom i landet gör det inte tack vare en statlig näringspolitik, snarare trots centralstyrning. Det är viktigt att ta vara på den utvecklingspotential som vårt land rymmer. För att göra det måste vi minska den kader av regler och detaljstyrning som i dag kväver och hindrar människorna att gemensamt genom ökad frihet ta ansvar själva, utvecklas och kunna växa som enskilda individer.

Lämpliga frizoner

I Kalmar län och Skåne län finns regionförsök med självstyrelse- och samverkansorgan. Försöken är lite olika uppbyggda för att vinna erfarenheter för framtiden. I Skåne finns också ansvaret för sjukvården med i regionsamarbetet. I Kalmar län finns landstingen kvar med sina sjukvårdsuppgifter och en begränsad länsstyrelsefunktion. Regionförbundet är uppbyggt av indirekt representation från kommunerna och landstinget.

Sedan dessa självstyrelseorgan bildats har den lokala initiativkraften och verksamheten fått ett tydligt uppsving. Men dessa organ liksom lokala myndigheter, kommuner och landsting hämmas av den centralstyrning och detaljreglering som finns. Dessa organ upplever att insatser de vill göra förhindras och styrs utifrån av ett nationellt regelverk som inte har det regionala perspektivet.

Ett enda exempel kan tas för att visa på detta. Regionförbundet i Kalmar län i samverkan med Nybro kommun samverkar för att bygga upp ett samlingsarkiv i Pukeberg i anslutning till glasbruksskolan. Arbetsmarknadsstyrelsen anslår 2 miljoner kronor till arkivet med det centrala direktivet att arbetslösa byggnadsarbetare skulle anställas för projektet. Eftersom det inte fanns en enda arbetslös byggnadsarbetare att uppbringa inom det av AMS angivna området brann de två miljonerna till stöd för projektet inne. Det är självklart att de som har ett regionalt perspektiv bättre kan bedöma hur resurserna ska användas för att resultatet ska bli bra.

Starka självständiga regioner är även en förutsättning för att stärka den kommunala nivån, där kommunpolitikerna får lättare att driva tillväxtfrågorna både i sina egna kommuner och i samarbete över kommungränserna. När regionerna får makten över de politikområden som kan stärka tillväxten blir kommunerna en viktig samarbetspartner i tillväxtarbetet.

Vi är alla olika

Centralstyrningen utgår ofta ifrån en rädsla för olikheter. Olikheter mellan olika delar av landet är snarare en tillgång som varje kommun och region kan dra nytta av. Precis som Arvidsjaur och Arjeplog drog nytta av kylan för att skapa världens ledande testområde för bilar kan varje kommun och region i Sverige dra nytta av just de specifika förhållanden och kunskaper som finns lokalt. Det gäller inte minst i Skåne län och Kalmar län. Det förutsätter att de som lever och bor i området tillåts fatta besluten. Det förutsätter vidare att de inte hindras av centrala dekret utan kan släppa loss tillväxtpotentialen och ta ansvar själva för utvecklingen.

Om makt tas från staten och ges till människan, till kommunerna och till regionerna kommer Sverige att klara sig bättre i den tuffa internationella konkurrens som globaliseringen innebär. Med en starkare regional nivå kan regioner bättre arbeta för att bli framgångsrik inom ett specialområde. Då kan näringslivet, regionala lärosäten och regionala politiker arbeta tätt tillsammans för att utveckla kompetenser som krävs för att regionen ska stå stark i den globala konkurrensen. Ökad lokal och regional tillväxt är en del av en ökad nationell tillväxt.

Våren kommer inte på samma dag till hela landet eller ens till Skåne län eller till Kalmar län eller för den delen också till alla delar av Kalmar län. Det är lika lite en nackdel som det är att ge förutsättningar och frihet för var och en att utvecklas efter egna förutsättningar. Vårens ankomst på en och samma dag är lika fel som att stöpa hela landet i en och samma form. Vi är olika och det är de speciella olikheterna som utgör våra speciella förutsättningar. Det gäller län såväl som kommuner, företag och människor.

Om makten på allvar flyttas ned och byggs underifrån, och detaljregleringen tas bort, skapas ökad kreativitet och människors skaparkraft frigörs. Det som kan hanteras lokalt ska också hanteras lokalt, just därför att det är här kunskapen och viljan finns. Regeringen och riksdagen bör släppa sin centralstyrning och genomföra en reformprocess där en rad detaljregler som i dag styr och förhindrar alla på lokal nivå att fungera bättre, friare och under ansvar tas bort. En sådan reformprocess kan successivt inledas med Kalmar län och Skåne län som pilotlän genom att göra dem till frizoner från byråkrati och krångel. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2005

Agne Hansson (c)

Johan Linander (c)